

PRORAČUNSKI VODIČ

Uvodna riječ Župana

Poštovani stanovnici Primorsko-goranske županije

Kao i prošle, i ove smo godine izradili Vodič uz Proračun kao još jedan korak u jačanju transparentnosti rada Županije.

Županijski proračun složen je financijski dokument u kojem se ponekad ni stručnjacima nije lako snalaziti te se ovim Vodičem želi na jednostavan, razumljiv i slikovit način dati uvid u temeljne proračunske pojmove, županijske prihode i rashode, projekte, aktivnosti i temeljne županijske politike.

Svrha ovog Vodiča, osim povećanja transparentnosti rada Županije i informiranja naših građana o načinu raspolaganja javnim sredstvima, je i povećanje interesa javnosti za županijske aktivnosti i projekte te, u konačnici, i njenoj većoj uključenosti u proračunske procese Županije. Upravo u cilju navedenog, Primorsko-goranska županija je još u 2016. godini pristupila i bila jedna od prvih županija u projektu Otvoreni proračun Hrvatske zajednice županija te pozivamo sve građane da se, osim putem ovog Vodiča, o proračunu naše Županije informiraju i putem aplikacije Otvoreni proračun na našoj web stranici.

OPĆENITO O PRORAČUNU

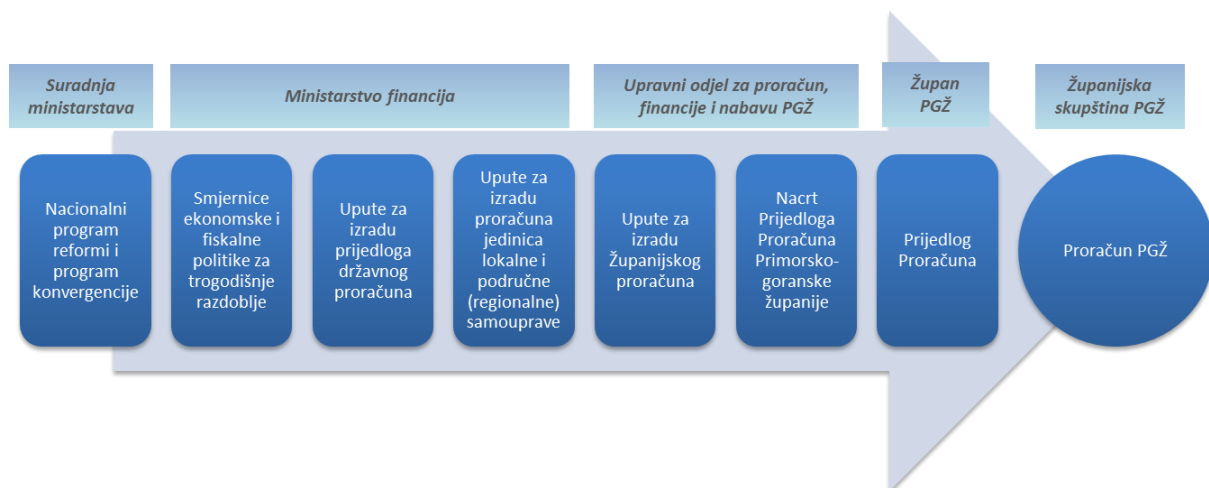
Što je proračun?

Županijski Proračun je dokument kojim se u skladu sa zakonom procjenjuju prihodi i primici te rashodi i izdaci Županije za jednu godinu, a donosi ga Županijska skupština kao njezino predstavničko tijelo.

Uz proračun za sljedeću godinu Županijska skupština donosi i projekcije za iduće dvije godine pa govorimo o trogodišnjem proračunskom okviru.

Kako nastaje Proračun?

Iako Županijski proračun predstavlja najvažniji financijski dokument Županije može ga se promatrati i sa pravnog, političkog, ekonomskog i socijalnog aspekta i upravo ta njegova složena priroda zahtijeva strogo formalan pristup pri njegovom planiranju, izradi i donošenju sa jasno utvrđenim odgovornostima za pojedinu fazu.

Glavne funkcije Županijskog proračuna su:

- Da prikazuje najvažnije ciljeve Županije u fiskalnoj godini.
- Da služi kao instrument kojim se utječe na ekonomsko stanje lokalnog okruženja.
- Da služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava.

Osnovne informacije koje pruža proračun

Kao dokument kojim se najavljuje način prikupljanja i distribuiranja županijskih prihoda, Županijski proračun mora dati informaciju o:

- ukupnom iznosu raspoloživih prihoda Županije
- načinu kako će se prihodi ostvariti
- ukupnom iznosu javne potrošnje
- rasporedu raspoloživih sredstava na pojedine javne funkcije, programe, aktivnosti i projekte

Od čega se proračun sastoji?

Struktura i izgled Županijskog proračuna propisana je Zakonom o proračunu i čini ga:

- **Opći dio Proračuna** - sastoji se od Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja u kojima su prihodi i primici prikazani prema prirodnim vrstama, a rashodi i izdaci prema ekonomskoj namjeni kojoj služe.
- **Posebni dio Proračuna** – u njemu su iskazani svi planirani rashodi i izdaci razvrstani prema propisanim proračunskim klasifikacijama koje omogućuju lakše praćenje i snalaženje u Proračunu.

Proračunske klasifikacije jesu: organizacijska, programska, funkcijska, ekonomska, lokacijska te izvori financiranja.

Iz posebnog dijela proračuna moguće je utvrditi koje su to aktivnosti i projekti koje Županija planira financirati, vrste rashoda i izdataka koje se u njima pojavljuju, iz kojih sredstava se isti financiraju, te tko je organizacijski nadležan za provedbu planiranih aktivnosti i projekata

- **Plan razvojnih programa** - dokument sastavljen za trogodišnje razdoblje, koji sadrži ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna. U naravi, Plan razvojnih programa predstavlja poveznicu Proračuna sa Županijskom razvojnom strategijom, odnosno njenim strateškim ciljevima i prioritetima.

Što su to proračunski korisnici?

Proračunski korisnici Primorsko-goranske županije jesu one ustanove kojima je Županija osnivač i koje se većim dijelom financiraju iz županijskog Proračuna i navedene su u Registru korisnika proračuna koji se objavljuje u Narodnim novinama. Županija trenutno ima 92 proračunska korisnika među kojima su: 7 ustanova u zdravstvu, 5 ustanova u socijalnoj skrbi, 3 ustanove u kulturi, 32 osnovne škole, 30 srednjih škola, 4 učenička doma, 3 ustanove iz područja zaštite prirode, prostornog uređenja i ruralnog razvoja, te vijeća nacionalnih manjina. U Proračunu za 2018. godinu Županija je planirala i sredstva za rad dva nova proračunska korisnika: Javne ustanove Regionalne razvojne agencije i Regionalne energetske agencije Kvarner.

Osim proračunskih korisnika Županija je nadležna i za Županijsku upravu za ceste Primorsko-goranske županije koja ima status izvanproračunskog korisnika što znači da Županija ima odlučujući utjecaj na upravljanje.

Financijski planovi svih županijskih proračunskih korisnika sastavni su dio Proračuna Primorsko-goranske županije tako da možemo govoriti o konsolidiranom županijskom proračunu kojeg čini proračun Županije i financijski planovi svih njezinih proračunskih korisnika.

Što je Odluka o izvršavanju proračuna?

Uz svaki proračun na lokalnoj i regionalnoj razini donosi se i Odluka o izvršavanju proračuna za tu fiskalnu godinu. Tim dokumentom se utvrđuju razna pitanja vezana za izvršenje proračuna kao što su upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom, opseg zaduživanja i jamstva, korištenje namjenskih prihoda, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava i dr. Ukratko, Odlukom o izvršavanju proračuna utvrđuju se „pravila igre“ za sve korisnike proračuna za fiskalnu godinu.

Rebalans proračuna

Jedno od najvažnijih proračunskih načela je načelo uravnoteženosti prema kojem ukupna visina raspoloživih sredstva mora odgovarati ukupnoj visini planiranih rashoda i izdataka. Tijekom fiskalne godine, koja je relativno duga, može doći do neusklađenosti planiranih prihoda/primitaka i rashoda/izdataka, pa se njihovo ponovno uravnoteženje vrši putem rebalansa proračuna.

Sudjelovanje u izradi proračuna

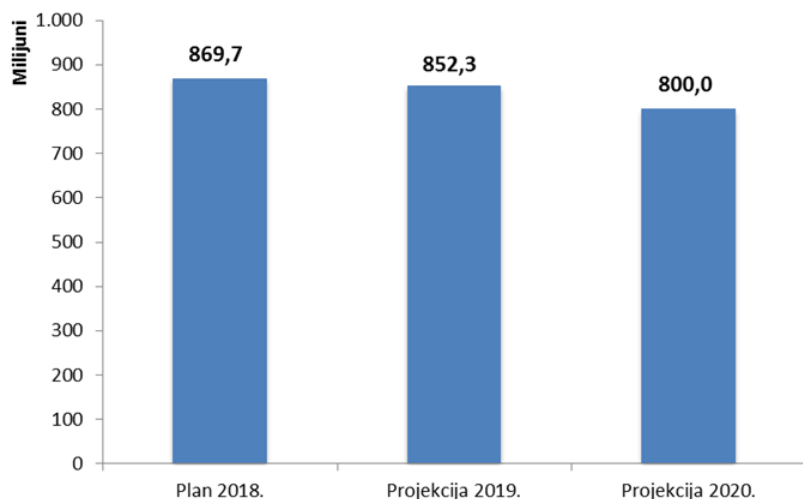
Osim upravnih odjela Županije i županijskih proračunskih korisnika i građani, pravne osobe i druge zainteresirane strane imaju mogućnost uključivanja u proces izrade proračuna na način da mogu dostaviti svoje komentare na Nacrt prijedloga Proračuna Primorsko-goranske županije putem, za to predviđenog obrasca u sklopu savjetovanja s javnošću.

PRORAČUN PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Proračun za 2018. godinu

Županijska skupština Primorsko-goranske županije usvojila je Proračun Primorsko-goranske županije za 2018. godinu i projekcije za 2019. i 2020. godinu na 7. sjednici od 23. studenog 2017. godine. Isti je objavljen u Službenim novinama Primorsko-goranske županije broj 34/2017 kao i na web stranicama Primorsko-goranske županije.

Ukupan iznos Proračuna Primorsko-goranske županije za razdoblje. 2018.-2020. godine

Proračunski prihodi i primici

Budući da se od 2016. godine izrađuje konsolidirani Proračun Županije prihodna strana Proračuna, osim vlastitih izvora Županije, sadrži i vlastite i namjenske prihode njenih proračunskih korisnika.

Struktura ukupnih proračunskih prihoda za 2018. godinu

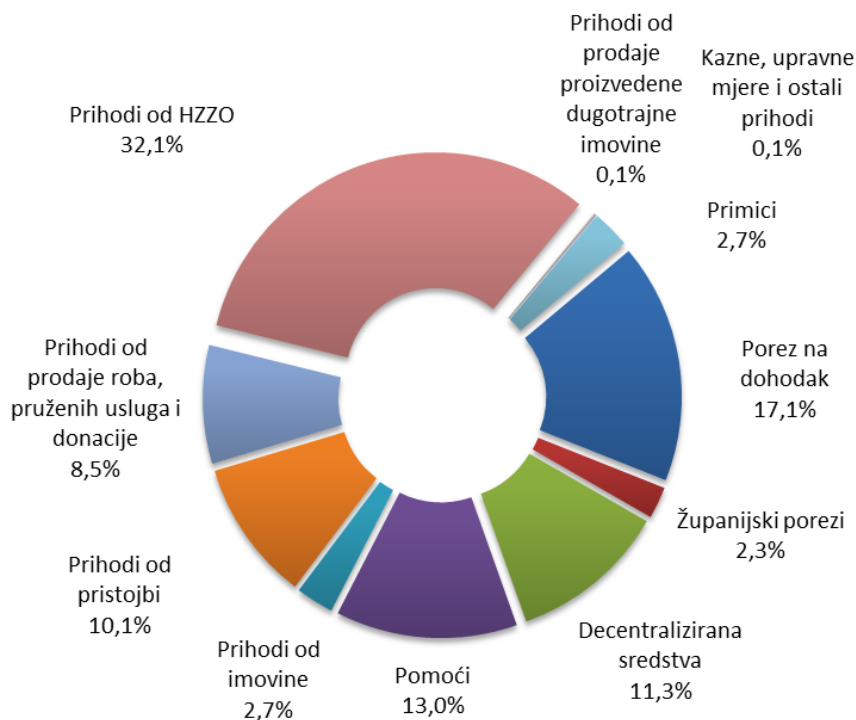

Visina konsolidiranog Proračuna Primorsko-goranske županije za 2018. godinu iznosi 869,7 milijuna kuna, a čine ga sljedeći prihodi i primici:

Milijuni kn

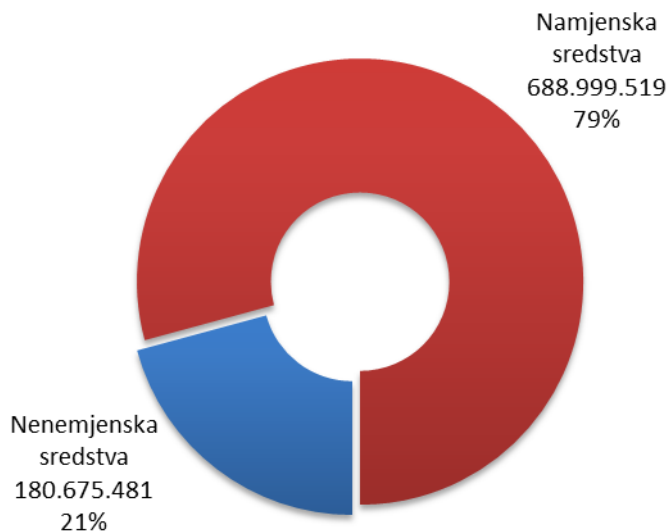
PRIHODI I PRIMICI	Plan 2018.
Prihodi poslovanja	844,8
Prihodi od poreza	205,5
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	174,3
Prihodi od imovine	23,6
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	87,8
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	73,6
Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	279,3
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,6
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1,2
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	1,2
Primici od financijske imovine i zaduživanja	23,8
Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	0,6
Primici od zaduživanja	23,2
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	869,7

Struktura proračunskih prihoda za 2018. godinu

Od ukupnog županijskog proračuna za 2018. godinu, čak 79% (689,0 mil.kuna) ima već unaprijed određenu namjenu korištenja sukladno posebnim zakonima i drugim aktima, dok 21% (180,7 mil.kuna) čine nenamjenska sredstva proračuna koja se usmjeravaju u projekte od interesa za Županiju i njezine građane.

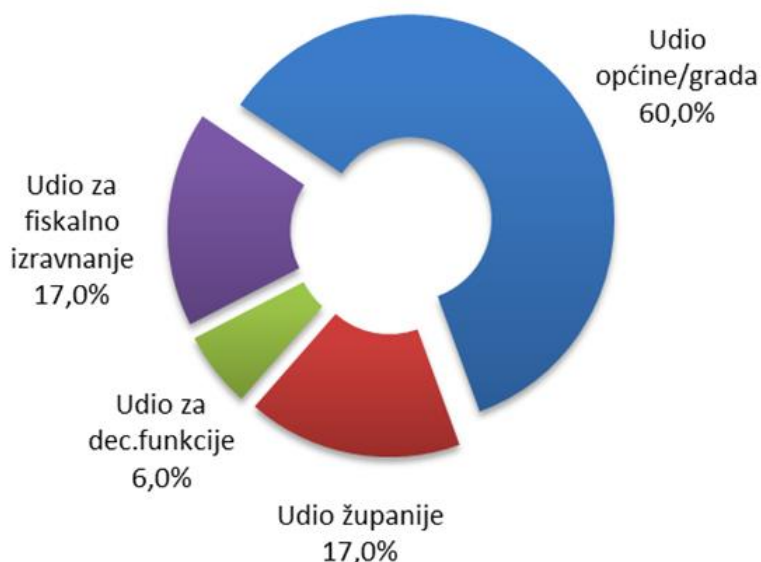
Udio nenamjenskih i namjenskih sredstava u ukupnom Proračunu Županije za 2018. godinu

U strukturi nenamjenskih sredstava proračuna najveći udio pripada porezima (93,4%).

Najznačajniji županijski porezni prihod je porez na dohodak koji se obračunava na oporezivi dio dohotka pojedinca po propisanim stopama. Porez na dohodak je zajednički porez čiji se prihod dijeli između općine, odnosno grada i županije.

Standardno dijeljenje poreza na dohodak od 1.1.2018. godine (prema novom Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave)

Osim poreza na dohodak koji je zajednički porez, Županija ostvaruje prihode i od drugih „županijskih“ poreza koji se u cijelosti uplaćuju u županijski proračun.

Županijski porezi su: porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila, porez na nasljedstva i darove i porez na automate za zabavne igre.

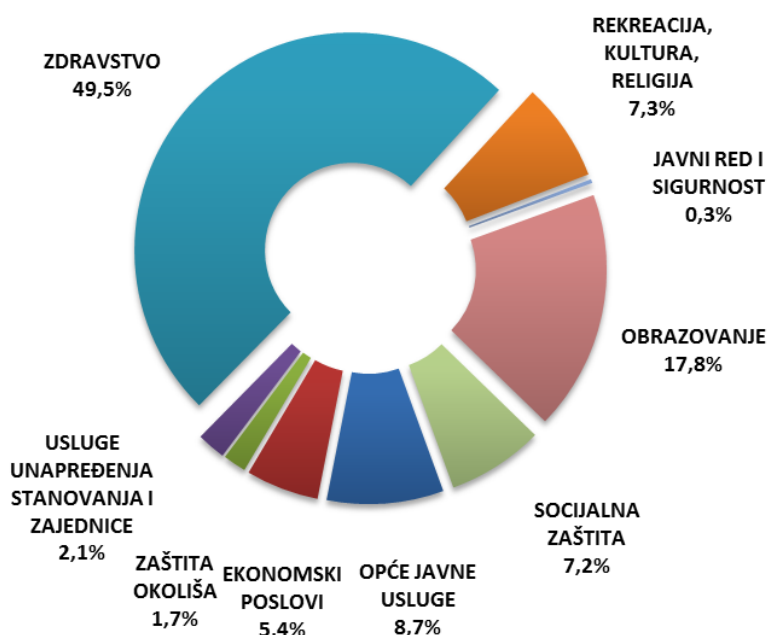
Proračunski rashodi i izdaci

Proračunske rashode možemo promatrati po funkcijskoj klasifikaciji tj. razvrstane prema njihovoj namjeni.

Proračunski rashodi po funkcijskoj klasifikaciji 2018. godinu

FUNKCIJE	Plan za 2018.
OPĆE JAVNE USLUGE	75,3
JAVNI RED I SIGURNOST	2,5
EKONOMSKI POSLOVI	47,1
ZAŠTITA OKOLIŠA	14,9
USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	18,5
ZDRAVSTVO	430,1
REKREACIJA, KULTURA, RELIGIJA	63,7
OBRAZOVANJE	155,2
SOCIJALNA ZAŠTITA	62,3
SVEUKUPNO	869,7

Najveći dio županijskog proračuna usmjeren je u zdravstvo (49,5%), zatim obrazovanje (17,8%) i opće javne usluge (8,7%).

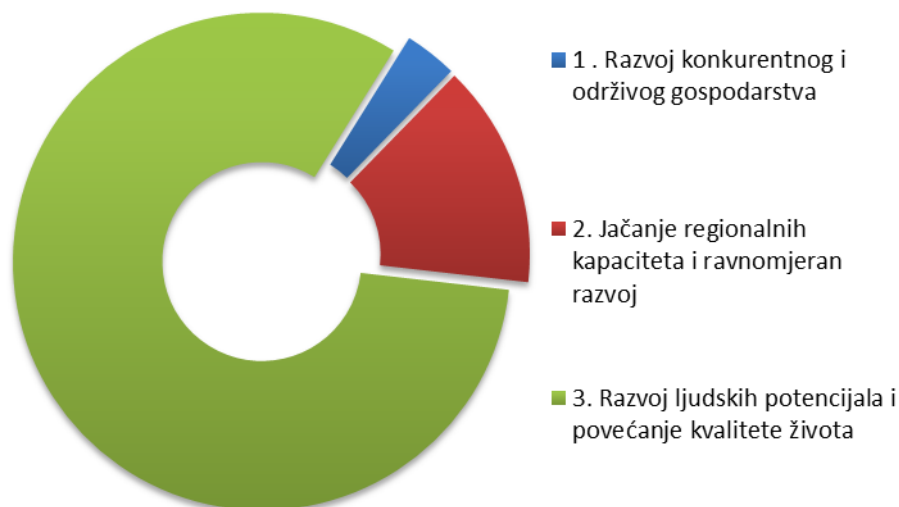
Gore navedeni podaci u stvari predstavljaju raspored proračunskih sredstava prema funkcijama države i ako se tim podacima doda i raspored rashoda i izdataka prema ekonomskoj klasifikaciji dobit će se cjelovita informacija o funkcijskoj i ekonomskoj namjeni proračunskih sredstava u 2018. godini.

NAZIV	OPĆE JAVNE USLUGE	JAVNI RED I SIGURNOST	EKONOMSKI POSLOVI	ZAŠTITA OKOLIŠA	USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	ZDRAVSTVO	REKREACIJA, KULTURA, RELIGIJA	OBRAZOVANJE	SOCIJALNA ZAŠTITA	Sveukupno
Rashodi za zaposlene	38,6	0,0	4,7	1,9	4,2	259,8	8,8	13,3	30,5	361,6
Materijalni rashodi	23,8	0,1	11,8	4,8	3,9	132,8	17,0	76,5	22,9	293,5
Financijski rashodi	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,2	0,2	2,4
Subvencije	0,0	0,0	5,1	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	9,5
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	1,2	0,0	8,4	2,7	4,3	0,6	11,3	0,9	3,0	32,3
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	10,0	0,7	11,2
Ostali rashodi	6,2	2,3	14,7	1,3	6,2	1,1	8,3	0,3	2,6	42,9
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	4,2	0,1	2,4	2,5	0,0	30,2	13,9	53,9	2,1	109,3
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,7	0,0	0,0	1,8	0,0	4,0	0,1	0,0	0,3	6,9
Sveukupno	75,3	2,5	47,1	14,9	18,5	430,1	63,7	155,2	62,3	869,7

Povezanost Proračuna sa strateškim dokumentima

Pored rasporeda po funkcijama i ekonomskoj namjeni, proračunska sredstva su u Posebnom dijelu Proračuna prikazana i po programskoj klasifikaciji, odnosno po programima, projektima i aktivnostima. Svaki od proračunskih programa povezan je i sa strateškim ciljevima i prioritetima iz Razvojne strategije Primorsko-goranske županije za razdoblje 2016.-2020. godine. Prikaz usmjerenosti proračunskih sredstava u 2018. godini prema strateškim ciljevima ukazuje i na strateško opredjeljenje Županije prema razvoju ljudskih potencijala i povećanju kvalitete života građana.

Usmjerenost proračuna prema strateškim ciljevima razvoja

Značajniji projekti i aktivnosti u 2018. godini

Primorsko-goranska županija nositelj je provedbe ili sudjeluje u financiranju niza kapitalnih i tekućih projekata, te aktivnosti u školstvu, zdravstvu, prometu i drugim područjima svoje nadležnosti. Svi projekti i aktivnosti iskazani su u proračunu prema izvorima financiranja i vrstama rashoda, a u nastavku su izdvojeni neki od njih.

ZDRAVSTVO

Revitalizacija Lječilišnog Centra Veli Lošinj	14.821.271,65
Zakonski standard održavanja i opremanja - popis prioriteta	10.943.080,00
Unapređenje primarne zdravstvene zaštite na otocima Primorsko – goranske županije - EU	1.330.873,51
Sufinanciranje Kliničkog bolničkog centra Rijeka	600.000,00
Sufinanciranje dežurne ambulante - Dom zdravlja PGŽ	580.000,00
Sufinanciranje HMP u turističkoj sezoni - Zavod za hitnu medicinu PGŽ	541.000,00
Palijativna zdravstvena skrb - Hospicij "Marija K. Kozulić"	300.000,00
Palijativna zdravstvena skrb u Gorskom kotaru - Dom zdravlja PGŽ	298.000,00
Sportska ambulanta - Dom zdravlja PGŽ	250.000,00
Zdravstveno-rekreativni kamp za djecu iz Vukovara i djecu s cerebralnom i dječjom paralizom - Lječilište Veli Lošinj	220.900,00
Zanavljanje voznog parka	201.075,00
Sanitetski prijevoz pacijenata u Gorskom kotaru - Dom zdravlja PGŽ	184.000,00
Sufinanciranje pripravnosti barokomore	170.000,00
Bolnica na otvorenom - Lječilište Veli Lošinj	150.000,00

ŠKOLSTVO

Energetska obnova zgrada osnovnih škola	33.804.930,46
Sufinanciranje prijevoza učenika srednjih škola - Odluka MZOS	9.400.000,00
Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje objekata školstva	6.100.000,00
Sufinanciranje rada pomoćnika u nastavi	3.700.926,84
Dogradnja OŠ Čavle - Općina Čavle	2.500.000,00
Projekt izgradnje školske sportske dvorane OŠ Hreljin - Grad Bakar	1.000.000,00
Programi za poticanja dodatnog odgojno-obrazovnog stvaralaštva	702.000,00
Produženi boravak učenika-putnika	615.000,00
Programi za poticanje dodatnog odgojno-obrazovnog stvaralaštva	574.000,00
Izgradnja nove zgrade osnovne škole u Marinićima - Općina Viškovo	500.000,00
Projekt Zaklade Hrvatska za djecu "Osiguranje prehrane djece u osnovnim školama"	500.000,00
Stipendiranje deficitarnih zanimanja	370.000,00

TURIZAM

Projekt Mala Barka 2 - EU	4.817.000,00
Program oglašavanja zračnog prijevoza od interesa za turizam PGŽ	1.100.000,00
Sufinanciranje kapitalnih projekata razvoja turizma	800.000,00
Potpore razvoju selektivnih oblika turizma	550.000,00
Programi kreditiranja poduzetništva u turizmu	300.000,00

PODUZETNIŠTVO

Programi kreditiranja poduzetništva	2.735.000,00
Razvoj malih poslovnih zona	972.500,00
Potpore inovatorima i udrugama inovatora	163.000,00
Projekt Komercijalizacija inovacija	120.000,00

POMORSKO DOBRO I POMORSKI PROMET

Poticanje rada županijskih lučkih uprava	2.963.000,00
Izgradnja sekundarnog lukobrana i produženje operativne obale u luci Klenovica - ŽLU Novi Vinodolski	2.000.000,00
Održavanje pomorskog dobra - izvan lučko područje	1.700.000,00
Dogradnja operativnog mola i trajektne rampe u luci Susak - ŽLU Mali Lošinj	1.500.000,00
Utvrđivanje granica i koncesioniranje pomorskog dobra	1.194.000,00
Dogradnja i rekonstrukcija luke Punat - ŽLU Krk	750.000,00
Dogradnja operativne obale i izgradnja obalne šetnice u luci Mošćenička Draga - ŽLU Opatija-Lovran-Mošćenička Draga	500.000,00

CESTOVNI I ZRAČNI PROMET

Čvor Trinajstići	1.700.000,00
Projekt EnerMOB - EU	500.000,00
Javne i nerazvrstane ceste na području Županije	450.000,00
Županijski linijski javni cestovni prijevoz putnika	360.000,00
Poticanje i praćenje sigurnosti prometa na cestama	295.000,00
Održavanje objekata i opreme, te podizanje sigurnosno prometnih standarda aerodroma na području Županije	250.000,00
Sufinanciranje izgradnje ceste Ž5025 Rujevica - Marčelji - Općina Viškovo	160.000,00
Financiranje županijske autobusne linije Rijeka-Platak - Općina Čavle	150.000,00
Zimska služba na nerazvrstanoj cesti Begovo Razdolje - Vrbovska poljana - Općina Mrkopalj	120.000,00

REGIONALNI RAZVOJ

Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak	5.650.000,00
Glavni plan razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran	4.679.410,00
Sufinanciranje programa ravnomjernog razvitka	4.000.000,00
Jačanje kapaciteta za korištenje ESI fondova u Primorsko-goranskoj županiji - EU	718.500,00
Projekt "BLUEISLANDS" - EU	538.250,00
Projekt "FUTURE 4.0" - EU	305.000,00
Unije - samoodrživi otok	250.000,00
Projekt modernizacije željezničke pruge Škrlevo-Rijeka-Jurdani - HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.	241.000,00

SOCIJALNA POLITIKA I MLADI

Projekt uređenja Društvenog doma za djecu i mlade - Škola mira u Mrkoplju	600.000,00
Potpora programima izvaninstitucijske skrbi u JLS	500.000,00
Ured za mlade PGŽ - poticanje samozapošljavanja, socijalnog poduzetništva i zadrugarstva	432.000,00
Adaptacija Doma za starije osobe "Kantrida"	400.000,00
Radno okupacijske aktivnosti korisnika u ustanovama socijalne skrbi PGŽ	197.000,00
Uređenje Parka seniora DZSO Volosko	190.000,00

KULTURA

Kulturno-turistička ruta "Putovima Frankopana" - EU	31.085.500,00
Europska prijestolnica kulture 2020	1.761.000,00
Projekt CLAUSTRRA + - EU	847.000,00
Poticanje kreativnih i kulturnih industrija	750.000,00
Projekt REFRESH - EU	474.700,00
Za(voli) kazalište - HNK Ivana pl. Zajca Rijeka	350.000,00
Županijski bibliobus (Gradska knjižnica Rijeka)	300.000,00

SPORT

Programi općeg sportskog razvoja - Zajednica sportova PGŽ	3.555.000,00
Upravljanje RSRTC Platak - Goranski sportski centar d.o.o.	1.900.000,00
Centar bazičnih sportskih priprema - Goranski sportski centar d.o.o.	1.350.000,00
Sportska dvorana u Loparu - Općina Lopar	1.000.000,00
Programi školskog sporta - Savez školskih sportskih društava PGŽ	340.000,00
Programi sportova osoba s invaliditetom - Savez sportova osoba s invaliditetom PGŽ	287.000,00
Potporna županijskim sportskim savezima za rad s mlađim uzrastima	200.000,00
Uređenje SKI poligona "Rudnik" Tršće - Grad Čabar	100.000,00

ZAŠTITA OKOLIŠA

Razvoj integralnog sustava gospodarenja otpadom PGŽ	2.800.000,00
Zaštita mora, morske obale i okoliša	2.272.000,00
Posjetiteljski centar za velike zvijeri	655.000,00
Centar za posjetitelje Beli	401.600,00
Jadranski edukativno-istraživački centar za reagiranja na iznenadna onečišćenja mora	200.000,00
Praćenje stanja okoliša i informiranje javnosti, izrada projekata i stručnih elaborata za potrebe donošenja odluka iz područja zaštite okoliša	175.000,00

RURALNI RAZVOJ

Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj	2.050.000,00
Ruralni razvoj	652.500,00
Projekt Stara Sušica	450.000,00
Kreditiranje poljoprivrede	350.000,00
Financiranje programskih aktivnosti razvitka poljoprivrede	330.000,00

FINANCIRANJE RADA UDRUGA

Županija već dugi niz godina surađuje s udrugama u provedbi javnih politika, a ta se suradnja najčešće očituje kroz različite oblike financijske podrške projektima i programima od interesa za opće dobro te je za sljedeću godinu za navedene namjene planirano preko 9,2 milijuna kuna. Od 2016. godine pravila financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge su se promijenila u cilju veće transparentnosti, a Godišnji plan raspisivanja natječaja za navedene programe i projekte možete pronaći ovdje: <http://www.pgz.hr/natjecaji>.

TRANSPARENTNOST RADA

Kako bi dodatno podigla transparentnost proračunskih podataka Županija se uključila u projekt „Otvoreni proračun“, realizacijom kojega je omogućeno da se putem jednostavne aplikacije prezentiraju podaci o proračunima županija. Navedene podatke možete pronaći na slijedećoj adresi: <http://proracun.datasimplified.com/primorsko-goranska/>

ili http://hrvzz.hr/otvoreni_proracun .